

Priekšlikumi Eirāzijas lūša sugas aizsardzības plāna (SAP) pasākumiem un aktivitātēm

Priekšlikums	Iestrāde SAP pasākumos
<u>Populācijas stāvoklis un izpēte</u>	
Populācijas novērtējumu veikt pamatojoties uz populācijas stāvokļa monitoringu.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sugas monitoringā iekļaut indikatorus medību intensitātes/medību slodzes noteikšanai, kā arī samazināšanai.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Rīcība, kad tiks pārsniegta vides ietilpība.	Neatbilst SAP mērķim.
Telemetrijas un ģenētikas izpēte: 1. sasaistīt telemetrijas un ģenētikas pētījumus; 2. ģenētikas pētījumi ar uzsvaru par gēnu apmaiņu starp R-Latvijas un A-Latvijas daļām; 3. telemetrijas pētījumu <i>Rail Baltica</i> trases rajonā.	1. Telemetrija kā aktivitāte atjaunotajā SAP nav saistīta ar sugas labvēlīga statusa nodrošināšanu. 2. Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu. 3. Priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Barības konkurentu pētījumi (vidēja lieluma plēsēji).	Atjaunotajā SAP netiks iekļauts, jo tieši nav saistīta ar sugas labvēlīga statusa nodrošināšanu.
Monitoringa metodikas pārskatīšana Latvijā, saskaņā ar ārvalstu ekspertu norādēm. Vienotas pieejas izveide. ES valstīs aprobētas sugas populācijas lieluma noteikšanas un uzskaites sistēmas ieviešana.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Baltijas populācijas apsaimniekošana sugas bioloģiskajā līmenī, uzskaitē pēc vienotas metodikas visā reģionā.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sugas monitoringu balstīt uz neletālām/neinvazīvām metodēm.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sugas monitoringu finansēt no Latvijas valsts mežu līdzekļiem.	Nav SAP kompetence.
Veikt zinātnisku auditu sugas monitoringam Latvijā.	Netiks iekļauts šajā SAP atjaunošanas posmā, jo sugas izpētē, aizsardzībā un apsaimniekošanā ir veikti papildinājumi pielietojamo metožu klāstā un aizsardzības un apsaimniekošanas reģionālās/populācijas pieejā.
Rīcība, kad sugas pārsniegs vides ietilpību.	Ietilpības pārsniegšana netiek akcentēta atjaunotajā SAP, jo: Mērķī tiek īpaši uzsvērts “.... nenosakot maksimāli pieļaujamo skaitu.....”. Lūsis ir pašregulējoša suga, un dzīvnieku skaits nebūs tik liels, lai sasniegtu vides maksimālo ietilpību, jo galvenais ietilpību noteicošais faktors – stirnas – tiek patērēts arī medību saimniecībā un citu plēsēju (vilku, lapsu) barībā.
Pētījumi par iespējamo sugas reakciju, ja strauji samazinās viens no tās galvenajiem barības objektiem (meža cūkas); starpsugu attiecības.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu. Priekšlikums atbalstāms kontekstā ar iespējamo vilku un lūšu konkurences saasināšanos par stirnām.
Efektīvākais mājdzīvnieku aizsardzības pasākums konkrēti uz nomas zemēm.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu, bet nekonkretizējot tieši nomas zemes.

Sabiedrības aptauja (tolerancei pret lielajiem plēsējiem; kādu informāciju, kam, kādā veidā).	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
<i>Rail Baltica</i> ietekme uz lielo plēsēju populācijām.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Plašākas sabiedrības iesaiste sugas monitoringa veikšanā.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Kompensācijas un aizsardzības pasākumi	
Kompensācijas par postījumiem segt no vides aizsardzības līdzekļiem/ VARAM līdzekļiem.	Pie nosacījuma, ja lūsis tiktu izslēgts no medījamo dzīvnieku saraksta.
Kompensācijas mehānismu saistīt ar aizsardzības pasākumu esamību.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Atbalstīt aizsardzības sistēmas ieviešanu un uzturēšanu.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Kompensācijas lūšu nodarītajiem postījumiem saistīt kontekstā ar dzīvnieku izplatības reģioniem un lauksaimniecības dzīvnieku audzētāju pašu veiktajiem aizsardzības pasākumiem.	Ieteikums tiks ņemts vērā vilka SAP plānoto pasākumu izstrādē; lūša SAP pasākumos netiks iekļauts, ņemot vērā lūšu nodarīto postījumu zemo līmeni.
Izstrādāt lietotājiem ērtu ziņošanas sistēmu par lielo plēsēju postījumiem un šo postījumu apsekošanas kārtību.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sugas apsaimniekošana, medību process	
Pārskatīt lielo plēsēju apsaimniekošanas sistēmu Latvijā, jo nekur citur Eiropas Savienībā lūšus nemedī 4 mēnešus, un pie tam trešdaļa no nošautajiem lūšiem ir mazuļi.	Suga tiek apsaimniekota, pielietojot adaptīvās apsaimniekošanas pieeju.
Noteikt "0" limitu uz dažiem gadiem.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Paredzēt iespēju medību limita noteikšanai pa reģioniem, piem., Zemgalē mazāks limits, lai veicinātu lūšu populācijas atjaunošanos Lietuvā.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Atzīt lūsi par aizsargājamu t.i. nemedījamu sugu Latvijā.	Aizsardzības statuss neizslēdz ierobežotu sugas izmantošanu.
Aizliegt medīt lūšu mātītes, kas ir kopā ar mazuļiem.	Priekšlikums neveicinās sugas faktisko aizsardzību; attiecināms uz pasākumu par medību ētikas kodeksa izveidi.
Lēmuma pieņemšanā par aizsargājamas savvaļas dzīvnieku sugas aizsardzības politikas veidošanu, sugas pārvaldīšanas politiku iesaistās institūcijas, atbilstoši iestādes atbildībai un kompetencei.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Lēmumā par dabas resursa pārvaldīšanas modeli iesaistīt visu sabiedrību, ne tikai ekonomisko interešu grupas.	Nav SAP kompetence, tomēr priekšlikums ņemts vērā papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu, pie nosacījuma, ka jābūt institucionālai/organizācijas nevis individuālai pārstāvniecībai.
Sabiedrības viedokļa noskaidrošana, socioloģiskais pētījums - sabiedrības tolerances mērījums pret lielajiem plēsējiem.	Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu.

Sociālās komponentes ietveršana sugas aizsardzības plānā.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Attīstīt sugas bezpatēriņa izmantošanas iespējas.	Priekšlikums ņemts vērā, papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Minimāls "kompromiss" starp ne-medniekiem / lauksaimniekiem / medniekiem (kuri lielākoties apšauj tos savvaļas dzīvniekus, kuri ir auguši ne-mednieku īpašumos) būtu sekojošs: - mednieki gaļu pārsvarā iegūst no aļņu medībām (kā Igaunijā un Skandināvijā, kur aļņu populāciju apmēdī 30% apmērā); - stirnas tiek atstātas lūšu 'apsaimniekošanā', jo mednieki vidēji no vienas stirnas iegūst 17 kg gaļas un veido nelielu procentu no kopējā medījumu gaļas daudzuma; - Kurzemē mednieki staltbriežus dala kopīgi ar vilkiem. Zviedrijā uz vienu mednieku sanāk 50 kg medījuma gaļas, kamēr Latvijā - 200 kg. Pēc Āfrikas cūku mēra paliek 100 kg, kas uz pasaules fona ir 'loti gaļīgs rādītājs' un vilki / lūši neapdraud šos kilogramus.	Netiks iekļauts šajā SAP atjaunošanas posmā. Pie esošā pārnadžu populācijas stāvokļa, esošais priekšlikums nav aktuāls.
Iekļaut SAP kā uzdevumu panākt lūša iekļaušanu V pielikumā	Pietiekošu argumentu šāda uzdevuma izvirzīšanai nav
Iepriekšējā SAP mērķī minētā sugas saglabāšana/uzturēt 'ne mazāk kā..' vai ir tāda pat izpratne par 'ne vairāk kā'	Neatbilst atjaunotā SAP mērķim
SAP iekļaut iespēju lielo plēsēju (vilku un lūšu) populācijas apsaimniekošanu; lielo plēsēju apsaimniekošanu neveikt ar mērķi sasniegt dzīvnieku skaita maksimumu; sugas apsaimniekošanas formulējums jālieto korekti atbilstoši Sugu un biotopu direktīvas atbilstošajiem pielikumiem.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Medību ētikas principu izstrāde.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Izglītojošais darbs	
Izglītojoši pasākumi medniekiem, lai lūsi uztvertu kā būtisku ekosistēmas sastāvdaļu, ne tikai kā ekskluzīvu trofeju vai draudu stirnām (it īpaši ņemot vērā, ka lūsis pats labi regulē savu populāciju).	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sugas monitoringa datu pieejamības nodrošināšana sabiedrībai.	Priekšlikums ņemts vērā, papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sabiedrības informēšana.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Tirdzniecības uzraudzība	
Trofeju marķēšanas sistēmas izveide.	Pasākums iekļauts atjaunotajā SAP.

Visām legāli iegūtajām lielo plēsēju trofejām legālus dokumentus (CITES u.t.t.) – sadarbība dažādu valsts institūciju (VMD/DAP) starpā	Priekšlikums ņemts vērā, papildinot atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Tirdzniecības uzraudzība sadarbībā ar kaimiņvalstīm.	Priekšlikums attiecināms uz atbildīgo iestāžu kompetenci, funkcijām un sadarbību.
Sadarbība – reģionālā pieeja populācijas aizsardzībā un apsaimniekošanā	
Starptautiskas darba grupas izveide sugas aizsardzības un apsaimniekošanas jautājumos.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Sadarbība ar kaimiņvalstu ekspertiem.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Baltijas populācijas apsaimniekošana sugas bioloģiskajā līmenī, uzskaitē, monitorings pēc vienotas metodikas visā reģionā.	Priekšlikums atbalsta atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Paredzēt iespēju medību limita noteikšanai pa reģioniem, piem., Zemgalē mazāks limits, lai veicinātu lūšu populācijas atjaunošanos Lietuvā.	Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu.
Pielāgot lūšu medības Latvijas pierobežā, lai atbalstītu Lietuvas lūšu aizsardzības plāna stratēģiju.	Priekšlikums atbalsta un papildina atjaunotā SAP plānoto pasākumu.